

Statistikansvarig myndighet:
Skogsstyrelsen

Kvalitetsdeklaration version: 1
2024-09-03

KVALITETSDEKLARATION

Åtgärder i skogsbruket

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk och fiske.

Statistikområde

Produktion i skogsbruket.

Produktkod

JO0301

Referenstid

Kalenderår 2023

Innehållsförteckning

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans.....	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler.....	3
1.2.3 Statistiska mått.....	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet.....	4
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval.....	4
2.2.2 Ramtäckning	4
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall.....	6
2.2.5 Bearbetning.....	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet.....	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet.....	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3 Sam användbarhet i övrigt	7
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter.....	8
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik.....	8
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	8
C Bevarande och gallring	8
D Uppgiftsskyldighet.....	8
E EU-reglering och internationell rapportering	8
F Historik.....	8
G Kontaktuppgifter	8

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Undersökningens syfte är att beskriva utförda skogsbruksåtgärder samt omfattningen av det skogsarbete som bedrivs i svenskt skogsbruk på produktiv skogsmarksareal. Datainsamlingen som sker i denna undersökning används även till annan statistik på Skogsstyrelsen. Statistiken bidrar intermittent med skattningar till sysselsättningsstatistiken, den ekonomiska statistiken och statistiken om certifierad skogsmark samt olika internationella rapporteringar av statistik rörande svenskt skogsbruk. Den insamlade datan om askåterföring, används även som underlag i miljömålsrapporteringen.

1.1.2 Statistikankvändares informationsbehov

Statistiken utgör ett viktigt underlag för att följa olika trender i skogsbruksaktivitet och för att mäta produktiviteten inom skogsbruket. Den används också för att följa utveckling och omfattning av sysselsättning inom det småskaliga skogsbruket jämfört med andra delar av skogsbruket.

Uppgifterna används också för utredning eller andra ändamål inom skogsbruket, på myndigheten, av forskare med flera.

1.2 Statistikens innehåll

Utförda skogsbruksåtgärder samt andel självverksamhet i avverkning och skogsvård för småskaligt skogsbruk.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen omfattar samtliga skogsägare i svenskt skogsbruk. Målpopulationen består av tre delar.

Storskaligt skogsbruk: Den första del omfattar markägare som äger mer än 5000 hektar skog enligt Skogsstyrelsens fastighets- och ägarregister. Sedan 2022 ingår även privatpersoner med mer än 5000 hektar skog i denna grupp. Mark som enligt Skatteverket har avverkningsrestriktion (vilket nästan helt är formellt skyddad mark) ingår inte i undersökningen. Totalt rör det sig om cirka 110 organisationer och privatpersoner, och rapporteringen är uppdelad per län.

Småskaligt skogsbruk: Den andra del består av cirka 168 000 brukningsenheter som inte omfattas av det storskaliga skogsbruket och som har minst 6 hektar skogsmark. En brukningsenhet definieras enligt Skogsvårdslagen (SKSFS 1993:553) som alla fastigheter inom en kommun med samma ägarkonstellation.

Askåterföring: Den tredje del gäller utförare och ombuds företag som genomför askåterföring på skogsmark. Här ingår alla ägarkategorier, inklusive de med brukningsenheter mindre än 6 hektar skogsmark enligt registret. Det är färre än 10 företag och utförare som bedriver askåterföring dessa totalundersöks.

1.2.2 Variabler

Mål-, observations- och intressevariabler överensstämmer i hög grad för samtliga variabler.

Målvariabler för storskaligt skogsbruk är utförda åtgärder uppdelat på län.

Målvariabler för småskaligt skogsbruk är utförda åtgärder på brukningsenheten samt det arbete som utförts i egen regi.

Vissa åtgärder genomförs främst av det storskaliga skogsbruket. Uppgifter för åtgärderna hyggesbränning, naturvårdsbränning samt plantering och sådd av contortatall efterfrågas därför bara av storskaliga skogsbruket.

Askåterföring genomförs på produktiv skogsmark och redovisas i total areal och mängd aska i ton torrsubstans årsvis per län.

1.2.3 Statistiska mått

Summerade totaler för storskaligt skogsbruk och askåterföring. Skattade totaler för småskaligt skogsbruk.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Region/län, landsdel och ägarkategori.

- Norra Norrland: Norrbottens och Västerbottens län.
- Södra Norrland: Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län.
- Svealand: Dalarnas, Västmanlands, Örebro, Värmlands, Södermanlands, Uppsala och Stockholms län.
- Götaland: Västra Götalands, Hallands, Skåne, Blekinge, Gotlands, Kalmar, Kronobergs, Jönköpings och Östergötlands län.

och uppdelat på ägarkategorierna:

- Enskilda ägare = fysisk person, dödsbon och bolag som inte är aktiebolag.
- Övriga = allmänna ägare, aktiebolag och övriga privata ägare.

1.2.5 Referenstider

Kalenderåret 2023.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Då undersökningen är en totalundersökning för storskaligt skogsbruk och askåterföring härrör all osäkerhet från svarsbortfall, osäkerhet kring ram och eventuella mätfel.

För småskaligt skogsbruk bedöms det stora stickprovet på ca 2500 brukningsenheter medföra en relativt god tillförlitlighet. Vissa svårigheter finns som beskrivs nedan under osäkerhetskällor.

2.2 Osäkerhetskällor

För storskaliga skogsbruket har troligtvis osäkerhet kring ramen och mätfel störst påverkan. Undersökningen har ett mycket lågt bortfall och tillförlitligheten bedöms som mycket god.

För småskaligt skogsbruk har troligtvis svarsbortfallet störst påverkan på tillförlitligheten. Även modellantaganden och mätfel bidrar till osäkerheten.

I undersökningen om askåterföring har omräkningstal mellan vikt befuktad ton aska och mängd aska i torrsubstans använts vilket får en viss påverkan av tillförlitligheten.

2.2.1 Urval

För småskaligt skogsbruk genomförs ett slumpmässigt stratifierat urval på storleksgrupp efter skogsmarksareal. Stickprovet var 2498 brukningsenheter av totalt ca 168 000 i urvalsramen. Från ramen utesluts markägare som räknas till det storskaliga skogsbruket. Brukningsenheter som är mindre än 6 hektar ingår inte i urvalet.

2.2.2 Ramtäckning

Urvalet för stor- och småskaligt skogsbruk görs från Skogsstyrelsens fastighets- och ägarregister. Totalramen bestod av ca 21,7 miljoner hektar skogsmark 2023. Därefter

exkluderas utländska ägare, ej folkbokförda ägare samt de som har mindre än 6 ha skogsmark.

Totalramen är nära Riksskogstaxeringens senaste skattning av produktiv skogsmarksareal utanför formellt skyddade områden där femårsmedelvärdet för 2019–2023 uppgick till 21,9 miljoner hektar.

Med produktiv skogsmarksareal avses mark som är lämplig för skogsproduktion och som inte i väsentlig utsträckning används för annat ändamål. Idealproduktionen är minst 1 m³sk per ha och år.

Fastigheter byter ägare, vilket påverkar ramtäckningen genom att brukningsenheten både kan bli större och mindre i förhållande till sin storlek i registret. Därutöver kan de i sin helhet byta ägare, men också delas upp i flera mindre delar, eller vice versa. För ökning/minskning i brukningsenhetens storlek har ingen korrigerings skett, men om möjligt uppdateras kontaktinformationen och nya ägare kontaktas. En källa till överteckning är då hela innehavet uppges, i stället för innehavet i utvald kommun. Stora skillnader upptäcks vid granskning men inte om det förekommer fall med små skillnader. När vi skattar småskaliga skogsbruket får vi ca 11,8 miljoner hektar för 2023.

Populationen för storskaligt skogsbruk täcker 10 miljoner hektar produktiv skogsmark utan avverkningsrestriktion/formellt skydd under 2023. Av detta ägs ca 161 000 hektar av privatpersoner i populationen för storskaliga skogsbruket 2023.

Olika ägarklassers ägande av skogsmark är dock ganska uppdelat i landet och det är möjligt att undertäckningen kan medföra mindre underskattningar i vissa län. Skogsbruksåtgärder som genomförs på formellt skyddad mark undersöks ej. Omfattningen av skogsvårdsåtgärder i dessa har ej utretts men bedöms också ha liten påverkan på de totala skattningarna.

Askåterföring har utförts på produktiv skogsmark tillhörande alla ägarklasser. Ramen för undersökningen 2023 utgjordes av Skogsstyrelsens handläggarssystem Navet som innehåller ombuds företag och utförare som anmält askåterföring enligt 12 kap.6 § miljöbalken under 2022 och 2023. Listan med respondenter jämfördes med en förteckning med tidigare uppgiftslämnare. Uppgifter om utförd askåterföring som inhämtats mellan 2009 och 2022 inhämtades av kända utförare av askåterföring.

2.2.3 Mätning

Uppgiftslämnarna för det storskaliga skogsbruket, som äger mer än 5000 hektar skog, kontaktas via email och telefon och lämnar sina svar per län i en Excel-fil.

Uppgiftslämnarna för det småskaliga skogsbruket, som äger mellan 6 och 5000 hektar, kontaktas via brev och lämnar sina svar via en webbenkät eller över telefon då insamlingspersonal fyller i webbenkäten.

Frågan om hyggesfritt skogsbruk är svår att svara på då det inte finns en allmän kännedom om begreppet och dess definition. Det kan leda till felaktig rapportering, till exempel kan överskattning förekomma då mark som ägs men ingår i ett annat bevarande instrument rapporteras (som en frivillig avsättning), men detta ska enligt definitionen inte ingå. Detta kontrolleras genom återkontakt med uppgiftslämnare med hög andel hyggesfri areal, men det är svårt att granska små fel. Vid insamlingen fanns möjlighet att svara vet ej på frågan om hyggesfritt skogsbruk bedrevs på brukningsenheten, vilket cirka 8 procent av det småskaliga skogsbruket svarade. Hyggesfritt skogsbruk skattades för första gången avseende 2020.

Arealen i skogsbruksplan undersöks varje år i det småskaliga skogsbruket medan det storskaliga skogsbruket (markägare som äger mer än 5000 ha) undersöks mer sällan. Orsaken är att det sker mindre förändringar i det storskaliga mellan åren. I undersökningen avseende 2021 hade cirka 99 procent av den produktiva skogsmarksarealen en aktuell skogsbruksplan i det storskaliga skogsbruket.

Antalet frågor i undersökningen minskades under undersökningsåret 2022. Orsaken är betydande mätfel för frågor rörande röjd areal, uppgifter om avverkad volym, GROT, energisortiment och dikning. Frågorna visade sig vara lätta att missförstå och markägarna var generellt osäkra vid virkesvolymangivelser. Skattningarna från dessa frågor har inte kunnat publiceras trots försök att förtydliga, ändra frågekonstruktion med mera. Frågorna togs sedan bort helt när försöken inte gav resultat.

Uppgiftslämnarna för askåterföring kontaktas via email och telefon och lämnar sina svar per län i en Excel-fil. Uppgiftslämnarna har i vissa fall rapporterat vikt befuktad ton aska. Genom återkontakt med uppgiftslämnare har avvikelser i rapporteringen kontrollerats. Det är svårt att erhålla ett standardiserat räknetal för omräkning mellan mängd befuktad aska i ton och mängd aska i ton torrsubstans eftersom fukthalten kan variera mellan olika askleveranser.

2.2.4 Bortfall

Bortfallet för storskaligt skogsbruk är mycket lågt, endast ett fåtal i den mindre delen av det storskaliga skogsbruket svarade ej. Bortfallet motsvarade enbart ca 269 000 hektar av totalt 10 miljoner hektar, dvs ca 2,7 procent. Bortfallet har imputerats med svar från föregående år där det funnits. I annat fall har en vägd medelvärdesimputering utförts, där skattningar för varje län tagits fram och relaterats till storleken på markinnehavet.

Bortfallet för småskaligt skogsbruk var ca. 35 procent. Partiellt bortfall imputeras med multipel imputering och predictive mean matching (PMM).

Inget bortfall för askåterföring för undersökningen 2023.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetning av inkomna data sker i Excel för askåterföring och i statistikprogrammet R för stor- och småskaligt skogsbruk. Bearbetningsfel kan förekomma men risken minimeras genom att utesluta så många manuella steg som möjligt.

2.2.6 Modellantaganden

De insamlade uppgifterna om hjälpplantering har ett slags parvis beroende. Där till exempel en areal hjälpplantering bör ha uppgift om antal plantor. I vissa fall händer det att enbart en av uppgifterna rapporteras. I dessa fall har en slags viktad medelvärdesimputering genomförts där genomsnittet för landsdelen har beräknats. Sedan har det saknade värdet anpassats för att passa i relation till det parvisa svaret som finns. Detta är dock inte något som är utbrett utan finns i enstaka svar.

För askåterföring har olika omräkningstal använts för omräkning mellan mängd befuktad aska i ton och mängd aska i ton torrsubstans mellan 2012-2016. Omräkningstalet 0,75 har använts för omräkning från mängd befuktad aska i ton till mängd aska i ton torrsubstans sedan undersökning år 2017 och framåt.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ingen preliminär statistik produceras.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

9 månader.

3.2 Frekvens

Årlig.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades enligt publiceringsplanen.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Resultaten från undersökningen finns i [Skogsstyrelsens statistikdatabas](#). Dessutom lägger vi i samband med publicering ut en nyhet på Skogsstyrelsens externa webb. De som valt att prenumerera på statistiknyheter från oss får även statistiknyheten via e-post. Statistiknyhet och publiceringskalender finns på [statistikens startside](#).

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Underlaget är skyddat med stöd av offentlighets- och sekretesslagen, se B nedan. I de fall primärdata efterfrågas kommer särskild prövning ske. I vissa fall där röjande av enskildas uppgifter inte föreligger och säkerheten i skattningen är tillräckligt hög så kan vidare bearbetning av uppgifterna utföras.

4.3 Presentation

Resultaten läggs ut i tabeller i Skogsstyrelsens statistikdatabas. Där kan användarna skapa egna tabeller och diagram. Varje undersökning har en egen [produksida](#) på Skogsstyrelsens hemsida där delar av resultaten presenteras i text, diagram och tabeller. På produktsidan finns länkar till kvalitetsdeklaration och Skogsstyrelsens statistikdatabas.

4.4 Dokumentation

Dokumentationen utgörs av denna kvalitetsdeklaration. Tidigare års undersökningar är beskrivna i statistiska meddelanden, beskrivning av statistiken samt en fördjupad dokumentation. Dessa finns ej tillgängliga på hemsidan men kan tas fram vid behov.

Det finns tidigare samlad dokumenterad presentation för askåterföring i Skogsstyrelsens rapport 2018/6 - Uppföljning av askåterföring efter spridning.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförelsen över tid är god, det finns inga större tidseriebrott. Dock utökades populationen från 2022 med privatpersoner i storskogsbruket som utökade undersökta arealen med 123 000 ha, ca 0,5 procent. Detta gör att vissa små ökning mellan 2021 och 2022 inte beror på en faktisk ökning av åtgärderna utan enbart en ökning av populationen. Skattningarna har påverkats mellan 0 och 2 procent och ligger inom punktskattningarnas felmarginal.

Utökning av insamlade variabler gjordes under 2019 till 2021, det gällde areal med skogsbruksplan, rotrötebehandling, hyggesfritt skogsbruk. Insamlingen rensades från flera variabler där det förelåg mätfel från 2022, se 2.2.3 Mätning. Dessa förändringar påverkar dock inte publicerade skattningar.

Från 2022 förtydligades instruktionen till uppgiftslämnare att angiven areal skulle vara utan avverkningsrestriktion för att minska risken för överteckning mot formellt skydd.

Det förekommer en blandning av redovisning i form av treåriga medelvärden för korstabuleringar och kalenderår för totaler. Från 2019 övergick redovisningen till huvudsakligen kalenderår.

För askåterföringen är jämförelsen över tid god mellan 2009–2023. Ingen tidigare tidserie har publicerats i JO0301.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarhet mellan redovisningsgrupper bedöms vara god.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Statistiken är avsedd att kunna användas tillsammans med övrig skoglig statistik men man bör veta om att statistiken om stor- och småskaligt skogsbruk inte inkluderar

markägare som äger mindre än 6 hektar och formellt skyddad mark. Statistiken om askåterföring inkluderar markägare som äger mindre än 6 hektar.

5.4 Numerisk överensstämmelse

God överensstämmelse antas.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Resultat från undersökningen ingår i Sveriges officiella statistik. För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs. Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt dataskyddsförordningen (EU 2016/679).

Avseende askåterföring presenteras en del av statistiken så att uppgifter om enskilt företag går att utläsa. Samtycke till publicering finns.

C Bevarande och gallring

Ingen gallring av primärdata förekommer i enlighet med det beslut som fattats av Riksarkivet, Skogsstyrelsens diarienummer 2014/1377.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering saknas. Statistiken används som underlag för Sveriges klimatrapporering till UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change) och Kyotoprotokollet. Därtill används även uppgifter till rapportering inom Forest Resource Assessment (FRA).

F Historik

Skogsstyrelsen har publicerat statistik om åtgärder för det storskaliga skogsbruket sedan 1940-talet. Metoderna har varierat. Den nuvarande rutinen för åtgärdsstatistik inom storskaligt skogsbruk har varit i drift sedan 1983.

Sedan 1955 har Skogsstyrelsen publicerat viss åtgärdsstatistik. Under många år har SCB producerat sysselsättningsstatistik och åtgärdsstatistik för det småskaliga skogsbruket. Skogsstyrelsen tog över undersökningarna fr.o.m. år 2003. Uppgifterna togs in genom separata undersökningar. Av kostnads-, kvalitets- och effektivitetsskäl har undersökningarna slagits samman sedan ett antal år tillbaka. Ytterligare ett skäl till detta var att minska belastningen på uppgiftslämnarna. När underlag om sysselsättning tas fram publiceras de tillsammans med sysselsättningsstatistik.

Från och med redovisningen avseende år 2023 redovisas statistik om askåterföring i skogsbruket utförd från och med 2009.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet: Skogsstyrelsen

Kontakt: Xin Zhao

Epost: xin.zhao@skogsstyrelsen.se

Telefon: 090-15 83 01